

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ ТА МІЖНАРОДНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету туризму та
міжнародних комунікацій
доц. Габчак Н.Ф.
«29» червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Туризм
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний туризм» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» освітньо-професійної програми «Туризм».

Розробники : Машіка Г.В. д.геогр.н., професор кафедри туризму

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туризму протокол № 12 від «22 » червня 2021 р.

Завідувач кафедри Машіка Г.В. д. геогр. н., проф.

Схвалено науково-методичною комісією факультету туризму та міжнародних комунікацій

протокол № 7 від « 29 » червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії проф., д.геогр.н. Машіка Г.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 год аудиторних – 42 год самостійної роботи здобувача – 63год	1-й	1-й
	Лекції:	
	20 год	6 год
	Практичні (семінарські):	
	22 год	6 год
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:-	
	-	-
Форма підсумкового контролю: комплексна	Самостійна робота:	
	63 год	93 год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «**Міжнародний туризм**» спрямована на отримання знань про функціонування туристичної галузі, визначення її місця в світовій економіці і вплив туризму на національну економіку. В процесі освоєння курсу здобувачі вищої освіти засвоюють видову структуру міжнародного туризму, регіоналізацію світу за методологією ВТО, особливості організації міжнародного туризму, діяльність туристичних підприємств, закладів розміщення та харчування з організації прийому іноземних туристів, основні правові аспекти, що регламентують зовнішньоекономічну діяльність, питання ціноутворення на послуги іноземного туризму.

Метою навчальної дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти з найважливішими питаннями, пов'язаними з міжнародним туризмом та особливостями світової туристичної індустрії; сформувати у здобувачів системні знання з організації міжнародного туризму, визначити роль міжнародного туризму в господарській діяльності суспільства та його основні функції щодо соціальної сфери.

Основними завданнями дисципліни “Міжнародний туризм” є наступні:

- показати глибоке уявлення про історичні аспекти розвитку туризму на планеті, основні чинники розвитку і методи вивчення цього виду господарської діяльності;
- пояснити принципи законодавчого забезпечення і багаторівневого регулювання, організацію та управління туристичним бізнесом у світовому і національному масштабі;
- сформувати наукове розуміння особливостей формування та спрямування міжнародних туристичних потоків, а також їх значення для розвитку національних економік;
- показати реальні перспективи розвитку туризму в світі та в Україні;
- навчити здобувачів вищої освіти використовувати здобуті знання у своїй практичній діяльності, що пов'язана з туристичним бізнесом.
- виробити вміння та навички із застосування теоретичних знань з основ організації міжнародного туризму, аналізу основних тенденцій та перспектив розвитку міжнародного туристичного бізнесу

Об'єктом дисципліни є вивчення досвіду вітчизняних і міжнародних підприємств по наданню туристичних і супутніх послуг населенню та іншим фірмам, діяльність національних і міжнародних організацій, що здійснюють регулювання міжнародного туризму.

Предметом вивчення дисципліни є основні засади організації туристичної діяльності та світового ринку туристичних послуг, міжнародні угоди в галузі туризму та міжнародні й регіональні туристичні організації.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм», вивчення дисципліни «Міжнародний туризм» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність ставити та успішно розв'язувати на достатньому професійному рівні складні науково-дослідницькі та практичні задачі, узагальнювати практику туризму, прогнозувати напрями їх розвитку, вирішувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК 3. Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі.

ЗК 4. Вільне володіння та здатність спілкуватися діловою англійською та іншою (іншими) іноземною (іноземними) мовою (мовами) в межах професійної діяльності.

ЗК 7. Формування управлінських навичок підприємництва, креативність, бажання досягти успіху і самореалізуватися;

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК 12. Здатність збирати та аналізувати дані, необхідні для розрахунку економічних і соціально-економічних показників, що характеризують діяльність суб'єктів господарювання.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати її розвиток.

ФК 4. Розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики, механізмів регулювання туристичної діяльності.

ФК 6. Здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному і регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві.

ФК 8. Здатність впроваджувати в практику міжнародний досвід рекреаційно-туристичної діяльності.

ФК 9. Розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків з урахуванням положень соціально-відповідального бізнесу в туризмі.

ФК 13. Здатність до визначення стратегічних завдань у розвитку туристичного бізнесу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародний туризм»

Навчальна дисципліна «Міжнародний туризм» вивчається в першому семестрі другого (магістерського) рівня тому й не має передумови вивчення в даній освітній програмі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний туризм» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання		Шифр ПРН
Когнітивна (пізнавальна) сфера	Знання передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності на межі предметних областей туризму	ПРН 1
	Знання закономірностей, принципів та механізмів функціонування туристичного ринку	ПРН 4
	Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері туризму	ПРН 5
Афективна (емоційна) сфера	Діяти у полікультурному середовищі.	ПРН 11
Психомоторна сфера	Демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міжнародний туризм»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати основні характеристики ринку міжнародного туризму, індустрію світового туризму та географію туристичних потоків та вміти застосовувати ці знання при розробці проектів, вирішенні невизначених фахових завдань та у професійних чи наукових дискусіях	ПРН 1
Розуміти світові процеси на міжнародному туристичному ринку	ПРН 1
Аналізувати сучасні тенденції у міжнародному туризмі	ПРН 4
Оцінювати чинники конкурентоспроможності країн на світовому туристичному ринку	ПРН 5
Аналізувати туристично-рекреаційні та соціально-економічні чинники розвитку та функціонування просторової організації туристичної сфери формування в'їзних та виїзних туристичних потоків	ПРН 5
Оцінювати сильні та слабкі сторони розвитку туристичної індустрії країн	ПРН11
Моніторити і оцінювати ефективність процесів у туристичній індустрії та особливості впливу інноваційних форм організації туризму на економіку країн	ПРН11
Порівнювати сучасні системи стандартизації на міжнародному туристичному ринку	ПРН 13
Визначати, як формується видова структура міжнародного туризму; на основі наявних статистичних джерел визначати туристичну привабливість регіону.	ПРН 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: 1) на денній формі навчання – поточний (доповіді на семінарських заняттях, розробка презентації індивідуального завдання, виконання тестових завдань по темі), модульний і підсумковий семестровий контроль у формі іспиту; 2) на заочній формі навчання – поточний контроль, виконання контрольної роботи, що є допуском до підсумкового семестрового контролю у формі екзамену. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної

дисципліни є:

проблемно-орієнтованих інноваційних навчальних технологій;

лекція із попередньо запланованими помилками;

лекція-конференція;

метод ініціативного самонавчання;

інформаційно-рецептивний;

ілюстративний;

репродуктивний;

евристичний;

Для оцінювання знань здобувачів використовуються наступні форми контролю:

1. Усна (відповідь здобувача на окреме питання теми, бесіда під час розгляду проблемного

питання, захист презентації або проекту).

2. Письмова (індивідуальна робота, поточна контрольна робота, модульна контрольна робота).

3. Перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів з дисципліни здійснюється на основі результатів модульних контрольних робіт та підсумкового контролю.

Форми (методи) контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань по темі.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота або тестування (письмове).

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	40	100
5	10	15	30		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	6	40
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	5	2	10
Розробка презентації індивідуального завдання	1	25	–	–
Модульна контрольна робота	1	40	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувача виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Модульний контроль – це контроль знань здобувачів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюється за 100 бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модулі здобувач має право відмовитися від складання екзамену. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, якщо здобувач хоче покращити підсумкову оцінку із дисципліни, він має скласти екзамен. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

Якщо здобувач відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється у 0 балів.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модуля у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової модульної контрольної роботи або тестування. Якщо з об'єктивних причин здобувач не прийшов на модульний контроль у визначений термін, то він має право з дозволу декана пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачам дисципліни та погоджені деканатом факультету.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;

в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;

г) оцінка “незадовільно” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 41-50 балів;

“4” – 31-40 балів;

“3” – 21-30 балів;

“2” – 1-20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

За результатами модульних контролів визначається підсумкова модульна оцінка. Екзаменаційна оцінка визначається в залежності від рейтингового балу, або балів за екзамен.

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

До складання екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які мають семестровий підсумковий рейтинговий бал не менше 35 балів.

Відмітка про екзамен у національній шкалі (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну таким чином:

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
64 - 74	D	задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (практичних завдань, індивідуальних, презентацій, рефератів, тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів.

Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача робить позначку «недопущений».

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені цією робочою програмою

- навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
 - характер відповідей на поставлені питання (вичерпність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
 - вміння оперувати фаховою інформацією, і насамперед визначеною обсягом програми цієї навчальної дисципліни;
 - вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
 - вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
 - здатність формулювати власні аналітичні висновки та оцінки різних аспектів предмету вивчення цієї дисципліни.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі.

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни

- **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслуговує здобувач, який виявив всебічне і глибоке знання програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;
- **«добре» (82-89 балів, В)** заслуговує здобувач, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;
- **«добре» (74-81 бал, С)** заслуговує здобувач, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;
- **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслуговує здобувач, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам, що допустили помилки у відповіді на заліку, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;
- **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслуговує здобувач, що виявив часткове знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється здобувачам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.
- **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється здобувачу, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.
- **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється здобувачу коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міжнародний туризм та його роль у світовому економічному розвитку

Тема 1.1. Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен

Міжнародний туризм, його сутність. Сучасна схема класифікації міжнародних подорожуючих. Форми і види міжнародного туризму. Особливості міжнародного туризму. Мотиви і цілі подорожей. Фактори розвитку міжнародного туризму.

Показники оцінки прямого та непрямого впливу міжнародного туризму на економіку країн. Функції міжнародного туризму. Види туристичного мультиплікатора.

Основні типи соціокультурних контактів іноземних туристів та місцевого населення. Непрямі соціальні ефекти від розвитку міжнародного туризму. Значення міжнародного туризму для збереження історико-культурних пам'яток, місцевих звичаїв і традицій.

Прояви негативного впливу міжнародного туризму на суспільство: екологічні, соціокультурні, психологічні, економічні.

Тенденції розвитку сучасного туризму.

Тема 1.2. Міжнародна співпраця в галузі туризму

Двостороння співпраця в галузі туризму. Багатостороння співпраця. Основні міжнародні туристичні організації. Найважливіші етапи діяльності ООН в організації туристичного співробітництва. Спеціалізовані установи ООН, що займаються питаннями міжнародного туризму. Всесвітня туристична організація: структурна організація, основні напрямки діяльності.

Класифікація міжнародних туристичних організацій, їх типи і види, характеристика діяльності.

Тема 1.3 Становлення сучасних форм розвитку та державного регулювання міжнародного туризму в країнах світу

Передісторія туризму. Основні мотиви подорожей у Стародавньому світі та Середньовічній Європі. Елітарний туризм Нового часу. Технологічні та економічні передумови зародження масового туризму. Перші організовані туристичні подорожі. Вплив ідеологічних чинників на розвиток міжнародного туризму у період між двома світовими війнами. Трансформація масового конвеєрного туризму у масовий диференційований.

Політичні, економічні, демографічні, соціокультурні та науково-технічні фактори формування попиту і пропозиції на міжнародному ринку туристичних послуг.

Форми організації державного регулювання туристичної сфери в країнах світу. Переваги і недоліки їх використання за різних суспільно-політичних та економічних умов. Ключові урядові функції в галузі управління та контролю за розвитком туризму.

Тема 1.4 Туристичні формальності

Види формальностей у міжнародному туризмі. Державне регулювання туристичних формальностей.

Поліцейські формальності. Паспортні формальності. Візові формальності. Туристична віза. Шенгенська віза. Митні формальності. Валютний контроль. Оформлення закордонного паспорта в Україні. Медико-санітарні формальності. Формальності безпеки.

Страхування туристів. Медичне страхування туристів. Майнове страхування туристів. Страхування цивільної відповідальності.

Тема 1.5 Статистика міжнародного туризму

Цілі і завдання туристичної статистики. Туристичні потоки та показники, що їх характеризують. Туристичні витрати. Фактори впливу на величину і структуру витрат туристів під час подорожі. Активний та пасивний туризм.

Поняття туристичного балансу. Соціально-економічні передумови формування позитивного туристичного балансу країни.

Методи статистичних досліджень: спостереження через звітність (облік на кордоні та реєстрація прибуттів в засобах розміщення), транспортна статистика, банківський метод розрахунку вартісних показників розвитку міжнародного туризму, спеціальні статистичні спостереження в туризмі.

Показники динаміки кількості туристичних прибуттів та доходів від міжнародного туризму. Темпи зростання світових туристичних потоків. Кількісні оцінки перспектив розвитку міжнародного туризму.

Змістовий модуль 2. Характеристика світового ринку туристичних послуг

Тема 2.1. Ринок міжнародного туризму

Сутність поняття міжнародний туристичний ринок та його особливості. Глобальний, регіональний та локальний рівні формування міжнародного ринку туристичних послуг.

Класифікація міжнародних туристичних ринків за цілями подорожей. Туристичне районування світу. Склад країн Європейського, Американського, Азіатсько-Тихоокеанського, Африканського, Близькосхідного та Південноазіатського туристичних регіонів. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків. Основні рецептивні та генеруючі країни для туристичних макрорегіонів.

Суб'єкти міжнародного туристичного ринку: виконавці туристичних послуг (готелі, ресторани, транспортні компанії, екскурсійні бюро) – посередники (туроператори, турагенти) - споживачі (туристи).

Проблеми сегментування міжнародного ринку туристичних послуг. Критерії виділення ринкового сегменту: міжгрупова гетерогенність, гомогенність, вимірність, ємність, доступність для фірми. Здійснення сегментування міжнародного туристичного ринку за географічними, демографічними та соціально-економічними ознаками. Вікові групи подорожуючих (класифікація WTO). Психологічне сегментування. Загальні та специфічні мотиви туристичних поїздок.

Тема 2.2 Географія туристичного попиту

Географічні фактори розвитку міжнародного туризму. Фактори формування туристичного попиту у відправляючій та приймаючій країнах. Кількісні та вартісні показники вимірювання обсягів туристичного попиту. Інтенсивність та частотність туризму. Властивості туристичного попиту: динамізм, комплексність, еластичність, сезонність.

Географія світових туристичних потоків.

Туризм з метою відпочинку і розваг. Спортивний туризм Структура міжнародного ринку ділового туризму: бізнес-туризм, конгресово-виставковий туризм, інсентив-туризм. Характеристика релігійного туризму: паломництво, екскурсійний туризм релігійної тематики, науковий туризм з релігіознавчими цілями. Лікувально-оздоровчий туризм. Типи курортів.

Сучасні тенденції у туристичному попиті, та його соціально-економічні модифікації. Психологічні особливості нового типу масового споживача туристичних послуг.

Тема 2.3 Індустрія міжнародного туризму

Особливості та структура індустрії міжнародного туризму. Сутність та структура туристичного продукту. Теорія. співвідношення виробничих факторів у міжнародному туризмі та їх роль у формуванні світових туристичних потоків. Капітал як необхідний

ресурс виробництва туристичного продукту. Форми концентрації капіталу у міжнародному туристичному бізнесі.

Транспортні перевезення. Туризм і транспортні системи. Загальна характеристика авіа, автомобільного, водного та залізничного транспорту.

Заклади розміщення туристів. Різновиди готельних мереж: групи, що інтегрують однорідні готелі; готельні консорціуми, що об'єднують незалежні готелі. Поняття франчайзинг, франчайзер, франчайзі, роялті. Принципи роботи на умовах франчайзингу. Характеристика провідних готельних мереж світу. Характеристика готельних мереж України. Національні готельні мережі України.

Підприємства харчування. Інформаційно-екскурсійне обслуговування. Анімаційні послуги. Туроператори і турагенти.

Тема 2.4 Туристичні ресурси

Поняття та сутність туристичних ресурсів. Принципи класифікації туристичних ресурсів. Природно-кліматичні туристичні ресурси. Історико-культурні туристичні ресурси. Соціально-економічні туристичні ресурси. Інформаційні туристичні ресурси.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	сам. р.		л	сем	сам. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Міжнародний туризм та його роль у світовому економічному розвитку								
Тема 1.1 Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен	9	2	2	5	11	1	1	9
Тема 1.2 Міжнародна співпраця в галузі туризму	4	2		2	7	-	-	7
Тема 1.3 Становлення сучасних форм розвитку та державного регулювання міжнародного туризму в країнах світу	10	2		8	10	1	-	9
Тема 1.4 Туристичні формальності	11	2	4	5	10	1	1	8
Тема 1.5 Статистика міжнародного туризму	9	2	2	5	10	-	1	9
Разом за змістовим модулем 1	43	10	8	25	48	3	3	42
Змістовий модуль 2. Характеристика світового ринку туристичних послуг								
Тема 2.1 Ринок міжнародного туризму	14	2	2	10	14	-	1	13
Тема 2.2 Географія туристичного попиту	16	2	6	8	14	1	-	13
Тема 2.3 Індустрія міжнародного туризму	14	2	2	10	14	1	1	12
Тема 2.4 Туристичні ресурси	18	4	4	10	15	1	1	13
Разом за змістовим модулем 2	62	10	14	38	57	3	3	51
Усього годин	105	20	22	63	105	6	6	93

6.3 Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Міжнародний туризм як економічний та соціокультурний феномен	2
2.	Становлення сучасних форм розвитку та державного регулювання міжнародного туризму в країнах світу	2
3.	Туристичні формальності	2
4.	Статистика міжнародного туризму	2
5.	Ринок міжнародного туризму	2
6.	Індустрія міжнародного туризму	4
7.	Туристична характеристика країни	4
8.	Туристичні ресурси	4
	Разом	22

6.4 Самостійна робота здобувачів

№	Тематика	Кількість годин
1	<p>Структура предмета, його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.</p> <p>2. Туризм як системний об'єкт дослідження.</p> <p>3. Поняття туристичної індустрії.</p> <p>4. Сегментація туристичного ринку.</p> <p>5. Сутність туристського попиту.</p> <p>6. Сучасні тенденції туристського попиту.</p> <p>7. Демографічні чинники розвитку міжнародного туризму.</p> <p>8. Географічні чинники розвитку міжнародного туризму.</p> <p>9. Статистика міжнародних туристських потоків.</p> <p>10. Вплив індустрії туризму на економіку країни.</p> <p>11. Статистика доходів і витрат міжнародного туризму.</p>	7 год
2	<p>Нормативно-правове регулювання в туризмі.</p> <p>1. Економічне значення міжнародного туризму.</p> <p>2. Матеріально-технічна база сучасного туризму.</p> <p>3. Індустрія готельної справи.</p> <p>4. Індустрія громадського харчування.</p> <p>5. Індустрія розваг.</p> <p>6. Індустрія транспорту.</p> <p>7. Сучасний стан міжнародної туристичної діяльності.</p> <p>8. Туроператорська діяльність.</p> <p>9. Турагентська діяльність.</p> <p>10. Оптимізація форм власності та управління в туризмі.</p> <p>11. Сучасні форми організації управління в туристичному бізнесі.</p> <p>12. Основні проблеми розвитку міжнародного туризму.</p> <p>13. Інфраструктура міжнародного туризму.</p> <p>14. Сучасні об'єкти розміщення готельного господарства.</p> <p>15. Основні сектори туристичної індустрії.</p>	7 год

	16. Нетрадиційні способи розміщення туристів.	
3	Географія туризму з метою відпочинку та розваг. 1. Географія паломницького туризму. 2. Географія міжнародного лікувально-оздоровчого туризму. 3. Вплив туристсько-рекреаційних потреб на розвиток міжнародного туризму. 4. Міжнародний туризм та Інтернет. 5. Структура світових подорожей. 6. Світові країни-донори туристичного потоку. 7. Світові країни-акцептори туристичного потоку. 8. Економічний розрахунок оптимального співвідношення іноземного, закордонного та внутрішнього туризму. 9. Основні закономірності формування міжнародних туристичних потоків. 10. Сутність туристичного попиту та пропозицій. 11. Динаміка доходів від розвитку міжнародного туризму. 12. Туристичний продукт. 13. Сутність туристичної пропозиції. 14. Інформаційні технології в туризмі різних країн. 15. Структура міжнародного туристичного ринку. 16. Основні функції туристичного ринку. 17. Сучасні канали збуту туристичного продукту. 18. Нові концепції туристичного маркетингу. 19. Особливості пропозиції за сегментами туристичної індустрії.	9 год
4	Загальні тенденції розвитку міжнародного туризму. 1. Основні форми ринкових структур у туризмі. 2. Форми об'єднань міжнародних підприємств. 3. Форми концентрації виробництва в індустрії міжнародного туризму кінця ХХ — початку ХХІ ст. 4. Міжнародні туристичні організації. 5. Всесвітня туристична організація. 6. Роль міжнародних туристичних організацій у регулюванні міжнародного туризму. 7. Стандартизація та сертифікація туристичних послуг. 8. Стандартизація та сертифікація готельних послуг. 9. Значення міжнародних туристичних організацій для розвитку міжнародного туризму.	6 год
5	Роль і місце турагента в реалізації туристичного продукту. 1. Роль туроператора у формуванні ринку туристичних послуг і створенні сучасного турпродукту.	5 год
6	Основні туристичні регіони світу. 1. Міжнародні туристичні потоки в країнах Африки. 2. Особливості туристичної привабливості країн північної та південної частин Африканського континенту. 3. Основні чинники туристичної привабливості Європи. 4. Класифікація наявних туристичних ресурсів західноєвропейських країн.	6 год
7	Конгресний туризм у світі. 1. Навчальний туризм наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. та перспективи його розвитку. 2. Відпочинкові ресурси країн Східної Європи. 3. Туристичні можливості України щодо прийому іноземних туристів. 4. Розвиток туристичної інфраструктури та суміжних галузей в	6 год

	Україні. 5. Транзитний туристичний потенціал України та його використання. 6. Основні показники розвитку міжнародного туризму в Україні.	
8	Відмінність європейського туристичного регіону від азійського. 1. Сучасна туристична привабливість Азії. 2. Загальна характеристика туристичних ресурсів країн Південно-Східної Азії. 3. Туристичні переваги та перспективи розвитку туризму в Китаї. 4. Сучасний японський туризм. 5. Сучасні світові курорти Південної, Східної та Південно-Східної Азії.	4 год
9	Основні міжнародні туристичні потоки в країнах Північної Америки. 1.. Особливості туристичного ринку США. 2.. Поведінкові особливості туристів із різних країн. 3.. Південноамериканський туристичний ринок. 4.. Перспективи Австралії та Океанії у розвитку міжнародного туризму.	7 год
10	Проблема підготовки фахівців для туристичної галузі та шляхи її розв'язання в різних країнах. 1. Підготовка кваліфікованих кадрів для туристичного та готельного бізнесу в Україні. 2. Методи розширення присутності ТНК туристичного бізнесу за кордоном. 3. Ознаки та процеси глобалізації світового туризму. 4. Вплив політичної стабільності та воєнних конфліктів на розвиток міжнародного туризму. 5. Основні напрямки розвитку міжнародного туризму в XXI ст.	6 год
11	ВСЬОГО:	63 год

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи студента, становить 54 годин і в навчальну та індивідуальну роботу викладача не обліковується.

Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, першоджерелами, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-методичним комплексом тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

У межах навчальної дисципліни «Міжнародний туризм» індивідуальна робота здобувача є *варіативною* і включає *наступні завдання*:

1. підготовка усної доповіді із теми за заданим планом або планом, який здобувач розробив самостійно чи з окремого проблемного питання;
2. презентація або реферат з окремої теми, питання чи вузької проблематики, яку здобувач узгоджує з викладачем;
3. написання есе;
4. підготовка проекту.

Теми індивідуальних завдань з дисципліни

1. Міжнародна співпраця в галузі туризму.
2. Перспективи розвитку в'їзного туризму в Україні.
3. Позиціонування України на міжнародному туристичному ринку.
4. Туристичний ринок: методика макро регіональних досліджень.
5. Особливості оформлення візи в США.
6. Історія розвитку статистики міжнародного туризму.
7. Концепція статистики міжнародного туризму.
8. Основні статистичні одиниці туризму.
9. Особливості ринку міжнародного туризму.
10. Світовий і регіональні ринки міжнародного туризму.
11. Методи вивчення туристичного попиту.
12. Сегментація попиту на послуги туризму.
13. Мотиваційні та психологічні критерії сегментації туристичного ринку.
14. Центри християнського паломництва.
15. Центри паломництва мусульман.
16. Центри буддійського паломництва.
17. Екскурсійний туризм релігійної тематики.
18. Науковий туризм з релігієзнавчими цілями.
19. Особливості та структура індустрії міжнародного туризму.
20. Координація діяльності компонентів індустрії туризму.
21. Туристичний кругообіг.
22. Франшиза (франчайзинг) в готельній справі.
23. Новітні методи туристичного менеджменту.
24. SWOT-аналіз у туризмі.
25. Особливості маркетингу міжнародного туризму.
26. Просування туристичного продукту на ринку.

27. Сутність інформації та види інформаційних технологій у туризмі.
28. Виникнення та еволюція комп'ютерних систем бронювання.
29. Інтерактивний план подорожі та віртуальні брошури.
30. Основні закордонні туристичні сайти онлайн-бронювання.

6.6.Контрольні запитання і завдання

1. Історичні передумови виникнення та розвитку туризму.
2. Методи статистичного обліку в міжнародному туризмі.
3. Найважливіші туристичні центри Європи.
4. Класифікації туризму.
5. Фактори, що визначають величину і структуру витрат туристів.
6. Найважливіші туристичні центри Америки.
7. Форми міжнародного туризму.
8. Статистика туристичних витрат.
9. Найважливіші туристичні центри країн Азії, Африки та Австралії.
10. Класифікація міжнародного туризму.
11. Статистичне визначення туризму.
12. Центри паломництва християн.
13. Класифікація подорожуючих осіб.
14. Соціально-економічна роль міжнародного туризму.
15. Ринок міжнародного туризму в Європейському туристичному
16. Класифікація туризму за метою подорожі.
17. Міжнародна співпраця в області туризму.
18. Оздоровчі та лікувальні туристичні центри Європи.
19. Цілі та завдання Всесвітньої організації туризму.
20. Основні одиниці статистичного обліку міжнародного туризму.
21. Оздоровчі та лікувальні туристичні центри на Близькому Сході.
22. Особливості внутрішнього туризму.
23. Туристичні формальності в міжнародному туризмі.
24. Історико-культурний туристичний потенціал країн Європи.
25. Особливості міжнародного туризму.
26. Фактори розвитку міжнародного туризму.
27. Міжнародні туристичні потоки: динаміка та регіональний розподіл. 2
28. Сутнісне визначення туризму.
29. Методи статистичного обліку в міжнародному туризмі.
30. Світові центри релігійного туризму.
31. Суб'єкти міжнародного туризму.

32. Фактори, що впливають на напрямки туристичних потоків.
33. Найважливіші туристичні центри Франції.
34. Туристичне районування світу..
35. Завдання статистичного обліку в міжнародному туризмі на національному і міжнародному рівнях.
36. Найважливіші туристичні центри Іспанії.
37. Туристичні макрорегіони світу.
38. Статистика туристичних доходів і витрат.
39. Найважливіші туристичні центри Італії.
40. Характеристика туристичного потенціалу країн Європи.
41. Методи статистичного обліку в міжнародному туризмі.
42. Основні туристичні потоки в Європі.
43. Характеристика туристичного потенціалу країн Америки.
44. Тенденції розвитку міжнародного туризму.
45. Основні туристичні потоки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.
46. Характеристика туристичного потенціалу країн Азії, Африки та Австралії.
47. Міжнародна співпраця на двосторонній основі.
48. Основні туристичні потоки в Америці.
49. Туризм з метою відпочинку і розваг та його особливості.
50. Міжнародна співпраця на багатосторонній основі.
51. Динаміка розвитку міжнародного туризму.
52. Туризм з метою відпочинку і розваг в Європі.
53. Туризм і зайнятість населення.
54. Особливості релігійного туризму.
55. Форми міжнародного туризму
56. Статистика попиту в міжнародному туризмі.
57. Найважливіші центри паломництва в світі.
58. Поняття активного та пасивного туризму.
59. Всесвітня туристична організація, її роль та значення.
60. Найбільші санаторно-курортні центри світу

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – мультимедійний проектор, ноутбук ,ПК (Intel Pentium 3,2 GHz/1GB/160GB/ Монітор 15» TFT), проектор EPSON EB-S6.

Програмне забезпечення – система електронного навчання Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: учебник / А.Ю. Александрова. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 185 с.
2. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Экономика туризма. М.: Финансы и статистика, 2000. – 176 с.
3. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм / Навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство». - ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. - 254 с.
4. Ганич Н.М., Пандяк І.Г. Соціально-економічні фактори та їх вплив на розвиток міжнародного туризму // Вісник наукових досліджень. Серія: Туризм. – Тернопіль: РВВ Галицького інституту імені В.Чорновола, 2006. – Вип. 2. – С. 55-59.
5. Божидарник Т. Міжнародний туризм / Т. Божидарник: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 312 с.
6. Дмитриевский Ю.Д. Туристические регионы мира. Учебн. пособие. Смоленск, 2000.
7. Организация туризма. Учебное пособие / А.П. Дурович, Н.И. Кабушкин, Т.М. Сергеева и др.; Под общ. ред. Н.И. Кабушкина и др. – М.: Новое знание, 2003. – 632 с.
8. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний Посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
9. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. - К.: Знання, 2008. - 661 с.
10. Возможности та развитие современного туризма: світовий та національний досвід: монографія / за заг. ред. В.М. Зайцевої. – Запоріжжя: ЛПДС, 2015. – 275 с.
11. Міжнародний туризм : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини» / С. О. Юрченко, О. Є. Юрченко. - Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. - 328 с.і
12. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: “Альтерпрес”, 2003. – 436 с.: іл., картосхеми.
13. Регионоведение: Учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по специальностям 350300 «Регионоведение», 350200 «Международные отношения» / В.А. Дергачов, Л.Б. Вардомский. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 463 с.
14. Квартальнов В.А., Колесник Н.В. Введение в специализацию. Менеджмент иностранного туризма: Учебн. пособие. – М.: Советский спорт, 2000.
15. Пузакова Е.П. Международный туристический бизнес. – М.: Издательство ПРИОР, 2001. – 240 с.
16. Розвиток туристичного бізнесу регіону / За ред. Школи І.М. – Чернівці: Книги – XXI, 2007. – 292 с.
17. Смирнов І.Г. Бізнесові основи міжнародного туризму: Навч. пос. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. – 125 с. 12
18. Смирнов І.Г., Фоменко Н.В. Міжнародний туристичний бізнес: Навч.-метод. пос. – І.-Ф.: Галицька академія, 2009. – 154 с
19. Квартальнов В. А. Иностранный туризм. — М.: Финансы и статистика, 1999. — 312 с.
20. Крачило Н. Л. Географія туризму: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1987. — 208 с.
21. М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич «Міжнародний туризм і сфера послуг». – Київ. Знання, 2008. – 661с.
22. Маркетинг туризму: Навч. посіб. — Ч. І. / За ред. І. І.Тимошенка. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. — 324 с.
23. Менеджмент туризма: Учебник / Под ред. В. А. Квартальнова. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 424 с.
24. Сапрунова В. Б. Туризм: Эволюция, структура, маркетинг. — М., 1989.

25. Сенин В. С. Организация международного туризма: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 400 с.
26. Сенин В. С. Введение в туризм. — М., 1993.
27. Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Музична Україна, 2002. — 256 с.
28. Сокол Т. Г. Основы туризмознавства: Навч. посіб. — К.: Ред Лайн, 1999. — 77 с.
29. Туризм и гостиничное хозяйство / Под ред. А. Д. Чудновского. — М., 2000.
30. Уніфіковані технології готельних послуг: Навч. посіб. / За ред. В. К. Федорченка. — К.: Вища шк., 2001. — 237 с.
31. Федорченко В. К, Мініч І. М. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. — К.: Дніпро, 2000. — 160 с. 17.

Додаткова

32. Бутарова Н. В. Менеджмент и маркетинг иностранного туризма: обслуживание зарубежных туристов в России: Учеб. пособие. — М.: Сов. спорт, 1999. — Ч. 1. — 112 с.
33. Волков Ю. Ф. Введение в гостиничный и туристический бизнес. — Ростов н/Д: Феникс, 2003. — 348 с.
34. WTO: Тенденции и методики развития мирового туризма: Практический курс. — Мадрид: WTO, 2003.
35. Гейк Пол, Джексон Пітер. Вчись аналізувати ринок. Методика і практика. — Л.: Сейбр-Світло, 1995. — 270 с.
36. Грин Роберт. 48 законов власти. — М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2005. — 576 с.
37. Дайнин Ж. Я познаю мир: Праздники и обычаи народов мира: Энциклопедия. — М.: Астрель “АСТ”, 2000. — 352 с.
38. Дахно І. І. Міжнародна торгівля: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2004. — 312 с.
39. Дахно І. І., Кобрицький В. В., Куценко В. М. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2006. — 360 с.
40. Економічний словник-довідник / За ред. С.В. Мочерного. — К.: Феміна, 1995. — 367 с.
41. Ефремова М. В. Основы технологии туристического бизнеса: Учеб. пособие. — М.: Ось-89, 1999. — 192 с.
42. Квартальнов В. А., Сенин В. С. Организация туристско-экскурсионного обслуживания. — М., 1987.
43. Квартальнов В. А. Туризм: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 2000.
44. Кобрицький В. В. Чорнобильське віддзеркалення проблем управління // Сучасні проблеми розвитку економіки України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. 20 трав. 2006 р. — К.: МАУП, 2007. — 340 с.
45. Кобрицький В. В. Сучасні проблеми корпоративного управління в Україні // Економіка та держава. — 2005. — № 11. — С. 15–17.
46. Кузик С. П. Закономірності територіальної організації туризму // Вісн. АН УРСР. — 1988. — № 7. — С. 78–83.
47. Кузик С. П., Олесевич Д. Л. Менеджмент туризму в регіоні // Регіональна економіка. — 1999. — № 1. — С. 103–108.
48. Любіщева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). — К.: Альтерпрес, 2002. — 736 с. 18.
49. Мироненко Н. С, Твердохлебов Н. Т. Рекреационная география. — М.: Изд-во МГУ, 1981. — 208 с.
50. Міждержавний стандарт ДЕСТ 28681.2-95 “Туристично-екскурсійне обслуговування. Туристичні послуги. Загальні вимоги”. — К.: Держстандарт України, 1996. — С. 19.
51. Міждержавний стандарт ДЕСТ 28681.2-95 “Туристично-екскурсійне обслуговування. Проектування туристичних послуг”. — К.: Держстандарт України, 1996. — С. 19.
52. Мойсеева Н. К. Стратегическое управление туристической фирмой. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 201 с.
53. Папирян Г. А. Международные экономические отношения: Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 1998. — 208 с.

54. Папирян Г. А. Менеджмент в индустрии гостеприимства (отели и рестораны). — М.: ОАО “НПО “Изд-во “Экономика”, 2000. — 207с.
55. Планирование на предприятии туризма: Учеб. пособие для вузов / Под ред. Е. Н. Богданова. — СПб.: Издат. дом “Бизнес-пресса”, 2003. — 288 с.
56. Проблемы міжнародного туризму: Зб. наук. статей. - К.: Ін-т туризму.- 1997. — 262 с.
57. Соколова М. В. История туризма. — М.: Мастерство, 2002. — 282 с.
58. Стимулирование международного туризма в XXI веке / Годфри Харрис и др. — М.: Финансы и статистика, 2000. — 237 с.
59. Туристична діяльність: нормативна база / Роїна О. М. — К.: КНТ, 2005. — 448 с.
60. Устименко Л., Афанасьев І. Історія туризму. — К.: Альтерпрес, 2005. — 102 с.
61. Чернявський А. Д., Кобржицький В. В. Корпоративне управління: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2006. — 208 с.
62. Шостак Л. Б. Пріоритетні орієнтири економічного розвитку України // Сучасні проблеми розвитку економіки України. — К.: МАУП, 2007. — С. 182–187.

Інформаційні ресурси

- 63 Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uk.wikipedia.org/wiki/Світова_спадщина_ЮНЕСКО.
64. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО (англ.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://whc.unesco.org>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _)
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _)
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _)
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _)
(потрібне підкреслити)
протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)